

УДК 75.02

Демиденко О.І.¹

¹ Заслужений художник України, проф. НУ «Запорізька політехніка»

РОЗКРИТТЯ ОБРАЗУ ЖИВОПИСНОГО ТВОРУ

Процес відображення предмету в образотворчому мистецтві, як відображення реального світу, ґрунтується на зорових відчуттях. Сприймаючи групу предметів, художник не просто констатує ті чи інші предмети на полотні, погляд художника охоплює весь мотив у єдиному цілому.

Живопис завжди прагнув до синтезу, досягнути зображення як найповніше, більш виразно, скасовуючи все випадкове.

В епоху італійського Відродження художники і архітектори розробили принципи прямої перспективи. Вона зводилась до наступного: до єдиної, нерухомої точки зору і точки сходу, яка знаходиться на обрії. Проте, якщо проаналізувати роботи майстрів XV – XIX століть, можна виявити порушення прямої перспективи.

В таких творах, як “Святий Йосип” Кампена (1425 р.), “Темна вечір” Ель Греко (1586 р.), “Натюрморт з кошиком для фруктів” Сезана (1890 р.), “Собор в Овері” Ван Гога (1890 р.), спостерігається кілька точок зору, саме це і є прикладом динамічного бачення художника та відхиленням від правил прямої перспективи.

Динаміка зорового погляду передбачає декілька точок сходу. При динаміці зорового погляду (бачення) художника, предмет або об’єкт охоплюється з декількох сторін, створюючи при цьому більш розширені враження від характерних особливостей предмета чи об’єкта.

“Церква в Овері” Ван Гога, 1890 р.

Якщо порівняти фото церкви в Овері з одноіменним твором Ван Гога, можна чітко побачити приклад динамічного зорового бачення художника: глядач спостерігає собор з трьох сторін, тобто більше ніж міг би побачити у прямій перспективі. Таким чином, різні точки зору доповнюють враження від величності цієї споруди.

“Святий Йосип” Р. Кампена, 1425 р.

В своєму творі художник показує з різних точок зору стіл, де багато інструменту, стелю та будівлі середньовічного європейського міста. Це дає змогу більш повно побачити життя Святого Йосипа, розповісти де він працював, жив і чим займався.

“Таємна вечеря” Ель Греко, 1586 р.

Різні точки зору дають змогу більш повно розкрити все дійство, зображене на картині. Глядач бачить предмети, що стоять на столі та всіх учнів Христа.

“Натюрморт з кошиком для фруктів” Сезана, 1890 р.

Завдяки використанню декількох точок зору, художнику вдалося показати не тільки стіл з розташованими на ньому предметами та кошиком з фруктами, а й інтер’єр кімнати.

Висновки: сприймаючи групу предметів, художник не просто констатує ті чи інші колірні і тонові відносини, а шукає гармонію, характер колориту, загальний тон, образ, а почуття художника вносить необхідні зміни до правил. Початково у митця є творчий задум, образ і художник звертається до тих чи інших образотворчих прийомів та правил, але інколи ігнорує ними. Динамічне бачення художника (декілька точок зору), надає більше змісту побаченому, ширше показує задум митця, образ зображення, що є головним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Жегин Л.Ф. Язык живописного произведения. [Текст] / Л.Ф.Жегин – М. : Искусство, 1970.– 124с.
2. Полтавець-Гуйда О.В. Основи композиційного мислення [Текст] / О.В. Полтавець-Гуйда // Дизайнерська освіта України у світовому контексті // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 12–13 квітня 2011 р., м Харків / за загал. ред. Даниленка В.Я. – Харків: ХДАДМ, 2011 р. – с. 160 – 162.
3. Карпенкова Н.И. Конструктивное рисование, внедрение системы упражнений проекционного характера в процессе графической подготовки студентов дизайнеров [Текст] / Н. И. Карпенкова // Вісник Харківської державної академії дизайну та мистецтв: зб. наук. прог. / за ред. Даниленка В. Я. – Х.:ХДАДМ, 2012. – №1. – С. 35 – 38.
4. Демиденко О.І. Рисунок. Гіпсова класична голова людини: навч. посібник для студентів вищ. навч. закл. [Текст] / О.І. Демиденко; МОН України, Запорізький національний технічний університет. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2013. – 94 с.

5. Анисимов Н.Н., Кузнецов Н.С. Черчение и рисование. [Текст] /Н.Н.Анисимов, Н.С.Кузнецов - М.: Госстройнадзор, 1983. – 448 с.

6. Жердзицький В.Є. Особливості художнього сприйняття живопису. [Текст] / В.Є. Жердзицький, Дизайн освіта 2008. Харків ХДАДМ, 2008. – 168 с.